

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

مدیریت پژوهش‌های خبری
معاونت خبر

**نگاهی به سیاست‌های تشویقی کشورهای مختلف برای افزایش جمعیت
(از مشوق‌های مالی تا فرهنگ‌سازی و تغییر گفتمان جامعه)**

پژوهشگر: نرگس شامحمدی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۲	- سیاست های تشویقی کشورهای مختلف برای افزایش جمعیت.....
۷	- جدول کشورهایی با پایین ترین میزان فرزندآوری.....
۷	- جدول وضعیت فرزندآوری برخی کشورهای صنعتی و توسعه یافته.....
۷	- «سرمایه مادی» روسیه تجربه ای برای ایران.....
۹	- چند نکته درباره مهورهای سیاستگذاری جمعیتی کشورهای اروپایی و آمریکایی.....
۱۱	جمع بندی.....

پژوهش
خبری
معاونت
خبر
صدا و سیما

معضل کاهش جمعیت، به عنوان یک مسئله اجتماعی دنیای امروز را تهدید می‌کند به گونه‌ای که بحران کاهش جمعیت به معضلی جهانی تبدیل شده و کشورهای پیشرفته و توسعه یافته جهان به آن دچار شده‌اند. طبق گزارش مراکز آمار جمعیتی اروپا، جمعیت این قاره رو به کاهش است و این کاهش در کشورهای آلمان و روسیه شدت بیشتری دارد. از سوی دیگر مروری بر کشورهای مختلف جهان نشان می‌دهد که بسیاری از کشورها همانند ایران در دهه ۷۰ و ۸۰ میلادی سیاست‌های سخت‌گیرانه‌ای برای کنترل جمعیت در پیش گرفته‌اند که این امر موجب شده امروزه با مشکل پیری جمعیت روبرو شوند. به تعبیر دیگر سیاست تحدید نسل خاص ایران نبوده و بسیاری از کشورها پس از آنکه با مشکل پیری جمعیت روبرو شده‌اند؛ سیاست‌های تشویقی را در پیش گرفته‌اند که بتوانند در اسرع وقت بر معضل پیری جمعیت غلبه کنند.

به عنوان نمونه چین با اعمال سیاست تک فرزندی در سال ۱۹۷۹ میلادی توانست افزایش بیش از حد جمعیت را کنترل کند اما امروزه این کشور نیز با کمبود نیروی کار مواجه شده است. این درحالی است که سرمایه اصلی چین، نیروی کار این کشور است. کارشناسان معتقدند جمعیت دنیا تا سال ۲۰۲۸ میلادی به حدود ۹ میلیارد نفر خواهد رسید.

دولت‌هایی که کشورشان با نرخ کم باروری روبرو هستند، سعی می‌کنند با دادن مشوق‌هایی به زوج‌ها، این نرخ را افزایش دهند. دادن این مشوق‌ها موجب شده که بسیاری از کشورهای اروپایی که با کاهش جمعیت روبرو بوده‌اند؛ به میزان قابل توجهی جمعیت خود را افزایش دهند.

در این پژوهش سعی شده است سیاست‌های تشویقی که کشورهای مختلف جهان در قبال پیری جمعیت خود اتخاذ کرده‌اند به صورت مورد به مورد و مختصر مورد بررسی قرارگیرد تا بدین وسیله سوژه‌ای برای کار خبرنگاران در خارج از کشور قرار گیرد.

- سیاست های تشویقی کشورهای مختلف برای افزایش جمعیت

راهبردهای افزایش جمعیت					نام کشور
<p>در آمریکا طبق آمار بانک جهانی سال ۲۰۱۳ نرخ رشد جمعیت ۷٪ درصد است و آمریکا نیز همچون سایر کشورهای پیشرفته برنامه مالیاتی خود را با رویکرد جمعیتی تنظیم کرده است. جدول مالیات بر درآمد به صورت زیر است:</p> <p>همانطور که در جدول فوق می بینید، فرد متاهل دارای پله های بزرگتری نسبت به فرد مجرد است.</p> <p>نکته دیگر در این جدول افراد متاهلی است که همسرشان فوت کرده و بیوه به شمار می آیند. آمریکا سیاست حمایتی از این گونه افراد را هم طراحی کرده است. این برنامه تا بدان جا به ساختار اجتماعی توجه کرده است که مؤدیانی که سرپرست کودک بی سرپرستی را هم قبول می کنند با افراد مجرد یکسان نیستند و در کاهش میزان پرداخت مالیات ارجحیت دارند.</p>					آمریکا
درآمد مشمول افرادی که سرپرستی کسی را قبول می کنند	افراد متاهلی که درآمدشان به صورت جدلگفته محاسبه می شود	افراد متاهلی که درآمدشان با هم محاسبه می شود- افراد بیوه	درآمد مشمول مالیات افراد مجرد	نرخ مالیات	
0-12,750	0-8,925	0-17,850	0-8,925	10%	
12,751-48,600	8,926-36,250	17,851-72,500	8,926-36,250	15%	
48,601-125,450	36,251-73,200	72,501-146,400	36,251-87,850	25%	
125,451-203,150	73,201-111,525	146,401-223,050	87,851-183,250	28%	
203,151-398,350	111,526-199,175	223,051-398,350	183,251-398,350	33%	
398,351-425,000	199,176-225,000	398,351-450,000	398,351-400,000	35%	
425,001+	225,001+	450,001+	400,001+	39.6%	
<p>- در ضمن به ازای هر فرزند ۳۹۰۰ دلار در سال ۲۰۱۳ کسری مالیات تعلق می گرفت و این مبلغ سال به سال تغییر می کند.^۱</p>					
<p>- آلمان یکی از کشورهای مهم و صنعتی اروپا است که با مشکل کاهش زاد و ولد روبرو شده است و چند سالی است که به دنبال تغییر کاهش تولد به سمت افزایش تولد است.</p> <p>- یکی از مشوق های آلمان برای افزایش نسل، تصویب قانون برای کمک به مهاجرانی است که چندین سال در این کشور زندگی کرده و فرزندان شان تا ۱۷ سالگی در کشور آلمان تحصیل می کنند به گونه ای که دولت این کشور موظف به پرداخت کمک هزینه تحصیل به این افراد است و در سنین کودکی نیز با سبدهای حمایتی به این افراد کمک مالی می کند.</p> <p>- درکنار حمایت آلمان از بچه دار شدن پناهندگان، مشوق هایی برای خانواده های آلمانی نیز وجود دارد، به عنوان مثال، یورو نیوز در گزارشی اعلام کرده است که کریستینا شرودر وزیر امور خانواده آلمان به دنبال ارائه طرحی است که به پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها اجازه می دهد که برای نگهداری از نوه هایشان مرخصی بدون حقوق بگیرند؛ کریستینا شرودر که خود دارای یک فرزند است می گوید: پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها معمولاً همانند فرزندان شان شاغل هستند، اما دوست دارند که زمان بیشتری را با نوه های شان سپری کنند. به همین دلیل ما می خواهیم با ارائه این برنامه به آنها اجازه دهیم برای مدت کوتاهی از کار مرخصی بگیرند یا میزان کار خود را کم کنند.</p> <p>- از دیگر اقدامات دولت آلمان، کمک مالی به پدران و مادران شاغلی است که به دلیل تولد فرزند خود و یا مرخصی بواسطه نگهداری از فرزند، دستمزدی دریافت نکردند؛ بنابر این حمایت مالی، مردان و یا زنانی که دستمزدی دریافت نکرده اند، دو سوم دستمزد خود را با افزایش ۲,۳۷۵ دلاری در هر ماه از دولت دریافت می کنند و کسانی که حقوق پایین تری دریافت می کنند ۱۰۰ درصد حقوق خود را از دولت دریافت می کنند.</p> <p>- اگر یکی از والدین در مرخصی باشد تا ۱۲ ماه می تواند به صورت فوق در مرخصی باقی بماند با ضمانت این مسئله که بعد از ۱۲ ماه به همان شغل قبلی خود باز می گردد و اگر هر دو والدین در مرخصی باشند تا ۱۴ ماه می توانند اینگونه در کنار خانواده خود حضور داشته باشند. دولت آلمان امیدوار است با مشوق های مالی و حمایتی خود میزان مولید در کشورش را افزایش دهد.^۲</p> <p>- کشور آلمان در سال ۲۰۱۳ طبق آمار بانک جهانی با ۲٪ درصد رشد جمعیت، کشوری پیر به شما می آید. این کشور در نظام مالیاتی خود تسهیلاتی به افراد دارای خانواده داده است و به نسبت هر فرزند سالانه ۱۸۲۴ یورو از مالیات را کسر می کنند.</p> <p>آلمان جدول بندی مالیات بر درآمد خود را بر پایه مجرد و متاهل بنا کرده است و این خود باعث می شود در صورتی که یک نفر در خانواده شاغل است...</p>					آلمان
متاهل		مجرد			
میزان درآمد (یورو)	نرخ	میزان درآمد (یورو)	نرخ		
تا 15,329	0 %	تا 7,664	0 %		
15,330 – 104,304	15 %	7,665- 52,153	15 %		
104,305 – 500,000	42 %	52,154 – 250,000	42 %		
500,001 و بالاتر	45 %	250,001 و بالاتر	45 %		

1- مشوق های کشورهای جهان برای افزایش ازدواج و زاد و ولد + آمار، <http://www.siasi.porsemani.ir>
 2- مشوق های کشورهای جهان برای افزایش ازدواج و زاد و ولد + آمار، <http://www.siasi.porsemani.ir>
 3- رابطه مالیات و جمعیت در کشورهای پیشرفته، عیار آنلاین، ۹۴/۱/۲۷

نام کشور	راهبردهای افزایش جمعیت
ژاپن	<p>- ژاپن یکی از پائین ترین نرخهای تولد را در سرتاسر جهان دارد و کارشناسان به تازگی هشدار داده‌اند که در صورت تغییر نکردن وضعیت ممکن است که در سال ۳۰۱۱، ژاپن دیگر کودک زیر ۱۵ سال نداشته باشد. به همین خاطر در ژاپن که بالاترین درصد جمعیت مسن را دارد قانونی به نام "کودومو تیت" (Kodomo Teate) در سال ۲۰۱۰ در نظر گرفته شد تا وضعیت هرم سنی جمعیت این کشور بهبود یابد.</p> <p>- بر اساس قانون کودومو تیت که در سال ۲۰۱۰ به وسیله حزب دمکراتیک این کشور اجرایی شد خانواده‌هایی که فرزند تا سن ۱۵ سال دارند ماهانه تا ۱۳ هزار ین کمک مالی دریافت می‌کنند؛ از سوی دیگر پدر و مادر یکی به یک می‌توانند در صورت اخذ مرخصی با نصف حقوق خود تا سقف تعیین شده در مرخصی حضور داشته باشند و بدون هیچ تغییری به کار قبلی خود بازگردند. ۱</p> <p>- دولت ژاپن برای افزایش جمعیت به مقام‌های محلی بودجه‌ای می‌دهد تا با برگزاری مهمانی‌هایی زمینه را برای آشنایی و ازدواج شهروندان فراهم کنند.^۲</p>
روسیه	<p>- ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه در جریان تبلیغات انتخاباتی خود تاکید کرد که جمعیت روسیه باید افزایش یابد تا این کشور در آینده دچار مشکل نشود. او اعلام کرده به دنبال تغییر در روند رو به کاهش جمعیت روسیه است و قصد دارد برنامه‌ها و سیاست‌های اجتماعی خود را طوری تنظیم کند که جمعیت ۱۴۳ میلیونی روسیه به ۱۵۴ میلیون نفر در سال‌های آتی افزایش یابد.</p> <p>- بعد از روی کار آمدن پوتین مشوق‌های لازم برای افزایش جمعیت را بیش از پیش مورد حمایت دولتی قرار داده است.</p> <p>- خانواده‌هایی که دارای فرزند می‌شوند نسبت به پرداخت مالیات تا سقف تعیین شده معاف می‌گردند و حمایت‌های مالی برای تربیت و رشد فرزندان نیز تا حدودی توسط سبدهای کالای حمایتی و همچنین به صورت نقدی به خانواده‌ها پرداخت می‌شود.</p> <p>- در سال ۲۰۰۷ دولت روسیه روز ۱۲ سپتامبر را روز ملی حاملگی قرار داده است به امید اینکه با تعطیلی این روز و ایجاد انگیزه ملی و وطن پرستانه در زوج‌های جوان، آن‌ها اقدام به فرزندآوری کنند. علاوه بر این اقدام فرهنگی، مادرانی که در این روز فرزندشان به دنیا بیاید شانس برنده شدن یخچال فریزر، وجه نقد و حتی خودرو را خواهند داشت.</p> <p>- همچنین در برخی از مناطق روسیه برای تولد هر فرزند مبلغ ۲۵۰ هزار روبل (معادل ۱۰ هزار دلار) هدیه نقدی نیز در نظر گرفته شده است. بنابر گزارش موسسه فوربز، بررسی آمار رشد جمعیت روسیه نشان می‌دهد این سیاست‌ها چندان بی‌اثر نبوده و این کشور توانسته است در سال ۲۰۱۲ ایالات متحده را در رشد جمعیت پشت سر بگذارد.^۳</p> <p>- با توجه به پراکندگی جمعیت روسیه نسبت به وسعت این کشور پیش بینی شده بود در صورت عدم حل مشکل کاهش جمعیت، تا سال ۲۰۵۰ جمعیت این کشور به ۱۰۰ میلیون نفر کاهش یابد. ولادیمیر پوتین نیز در مبارزات انتخاباتی خود در سال ۲۰۱۱ متعهد شد طی ۵ سال با سرمایه‌گذاری ۳۳ میلیارد دلاری، زاد و ولد این کشور را ۳۰ درصد افزایش دهد.^۴</p> <p>- خانواده‌هایی که دارای فرزند می‌شوند از پرداخت ماهیانه تا سقف معینی معاف می‌شوند و مورد حمایت‌های مالی برای تربیت و رشد فرزندان قرار می‌گیرند.</p> <p>دولت این کشور برای فرزنداول ۱۵ هزار دلار و برای تولد فرزند سوم یک خانه به پدر و مادر نوزاد هدیه می‌دهد. همچنین مادری که دارای فرزند می‌شود می‌تواند ۹ هزار و ۶۰۰ دلار کمک هزینه دریافت کند.^۵</p>
فرانسه	<p>- آمارهای اخیر در فرانسه نشان می‌دهد که پیری در سال ۲۰۱۰ میلادی در فرانسه نسبت به سال ۲۰۱۱ میلادی از رشد چهار دهم درصدی برخوردار بوده که این امر حاکی از سرعت گرفتن پیری در میان جامعه فرانسوی است. همچنین میزان ازدواج در سال ۲۰۱۱ در فرانسه نیز نسبت به سال ۲۰۱۰ میلادی کاهش یافته است.</p> <p>- مشوق‌های فرانسه برای افزایش جمعیت: فرانسه نیز به مانند دیگر کشورهای اروپایی حمایت مالی خود را از والدینی که بچه‌دار می‌شوند را به وزارتخانه‌های مربوطه ابلاغ کرد تا بر اساس قوانین جدید خانواده‌های فرانسوی نسبت به بچه‌دار شدن خود در فرانسه هیچ ترسی درباره از دست دادن شغل خود به دلیل مرخصی طولانی و یا مخارج فرزندان نداشته باشند.</p> <p>- بنابر قوانین جدید، خانواده‌های فرانسوی تا سه سال می‌توانند با ضمانت اینکه به شغل خود برمی‌گردند، در کنار فرزند خود حضور داشته باشند؛ دولت به صورت سالانه از سه سالگی تا سنین تعیین شده نسبت به کمک هزینه‌های مالی فرزندان برای پیش دبستانی و همچنین دوران مدرسه و دانشگاه به خانواده‌ها تضمین قانونی می‌دهد.</p> <p>- سبد کالا و همچنین کاهش اخذ مالیات و استفاده از امکانات دولتی برای فرزندان و خانواده‌ها در نظر گرفته می‌شود و دولت در صورت استخدام خدمتکار برای خانواده‌هایی که بچه‌دار شده‌اند، هزینه خدمتکار را تا حدی تقبل می‌کند.^۶</p> <p>- مزایای بیشتر برای فرزند سوم: زنان فرانسوی، ۱۶ هفته مرخصی زایمان دارند که از شش هفته پیش از تولد کودکانشان آغاز می‌شود. پس از این دوره، والدین حق سه سال مرخصی بدون حقوق دارند. جالب این است که سیستم فرانسه، داشتن فرزند بیشتر را با افزایش قابل ملاحظه مزایا برای فرزند سوم نیز تشویق می‌کند.</p> <p>- درصد نرخ رشد جمعیت برای این کشور ۴۹٪ درصد است. این کشور نیز به نوعی نرخ مالیات بر درآمد را متناسب با تعداد فرزند کرده است.</p> <p>- سیستم خدمات درمانی فرانسه، از سوی سازمان «بهداشت جهانی» در زمره بهترین خدمات درمانی دنیا معرفی شده است. دولت فرانسه، برای زنانی که تازه مادر شده‌اند، امکاناتی نظیر ویزیت مجانی دکتر یا برخورداری از خدمات پرستاری در خانه را فراهم می‌کند.^۷</p> <p>در این کشور خانواده‌ها را در گروه‌هایی تقسیم می‌کنند و به هر گروه یک شماره می‌دهند و هر سال افراد با ضرب شماره گروه خود در پلکان‌های مالیاتی می‌توانند میزان مالیات پرداختی خود را حساب کنند.</p>

۱- مشوق‌های کشورهای جهان برای افزایش ازدواج و زاد و ولد + آمار، <http://www.siasi.porsemani.ir>

۲- خبر آنلاین، ۹۳/۱۰/۲۳

۳- همان منبع

۴- راهکارهای تشویقی برای فرزنددار شدن خانواده‌ها + تصاویر و فیلم؛ جام نیوز

۵- برنامه کشورها برای افزایش جمعیت؛ جهان نیوز؛ ۹۳/۳/۷

۶- مشوق‌های کشورهای جهان برای افزایش ازدواج و زاد و ولد + آمار؛ <http://www.siasi.porsemani.ir>

۷- اروپایی‌ها چطور مردمشان را برای بچه‌دار شدن تشویق می‌کنند؟ خبر آنلاین؛ ۹۱/۷/۲۱

همانطور که در جدول زیر مشهود است اگر فرد مجرد باشد واحد ۱ محسوب می شود. اگر متأهل باشند واحد ۲ و اگر متأهل باشند و ۱ بچه داشته باشند واحد ۳ و بعد از آن به ازای هر بچه نیم واحد ارتقا می گیرند. در جدول زیر پلکان هایی که در واحدهای مذکور ضرب می شوند.

۴ واحد (۲ نفر بالغ + ۳ نفر بچه)	۳،۵ واحد (۲ نفر بالغ + ۲ نفر بچه)	۳ واحد (۲ نفر بالغ + ۱ بچه)	۲ واحد (۲ نفر بالغ)	۱ واحد (۱ نفر بالغ)
------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------	------------------------

درآمد به ازای هر بخش (یورو)	نرخ
زیر ۶۰۱۱	0%
از ۶۰۱۱ تا ۱۱۹۹۱	5.5%
از ۱۱۹۹۱ تا ۲۶۶۳۱	14%
از ۲۶۶۳۱ تا ۷۱۳۹۷	30%
از ۷۱۳۹۷ تا ۱۵۱۲۰۰	41%
بیش از ۱۵۱۲۰۰	45%

اما وضعیت ایران در مورد مالیات بر درآمد بدین گونه نیست. جدول مالیاتی ایران به نحو زیر است و هر چه تحقیق شد چیزی از نقش جمعیت در این مالیات به چشم نیامد.

توضیحات	مالیات ماهانه	مالیات سالانه	نرخ به درصد	درآمد مشمول مالیات سالانه پس از کسر معافیت	حقوق سالیانه	حقوق ماهیانه
-	معاف	معاف	۰	معاف	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
-	۶۰۰۰۰۰۰	۷۲۰۰۰۰۰۰	۱۰ درصد	۷۲۰۰۰۰۰۰	۸۴۰۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰۰۰۰
نسبت به مزداد	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۴۴۰۰۰۰۰۰	۱۰ و ۲۰ درصد	۱۰۸۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰

با این تفاسیر متاسفانه میزان جمعیت خانوار در میزان مالیات بر درآمد در کشور ما نقش خاصی ندارد.^۱

- کشورهای حوزه اسکاندیناوی که از ابتدا در صدر کشورهایی بودند که با کاهش جمعیت مواجه شدند، پرچمدار اتخاذ سیاست های رفاهی برای مادران شدند که صدر آنها نیز کشور نروژ قرار دارد، کشوری که به لحاظ سطح رفاه، همیشه در رده های بالایی جا داشته، درقبال کسانی که تازه بچه دار شدند نیز بسیار دست و دل باز عمل می کند.

- در این کشور پس از تولد هر کودک، پدر و مادر دو هفته مرخصی با حقوق دارند. پس از این مدت، آن ها می توانند بین ۴۶ هفته مرخصی با حقوق کامل یا ۵۶ هفته مرخصی با ۸۰ درصد پرداختی، که باید میان والدین تقسیم می شود یکی را انتخاب کنند. به منظور اطمینان از اینکه پدران حتماً در امر نگهداری و بزرگ کردن کودکانشان مشارکت خواهند داشت، پدران موظف هستند دست کم ده هفته از این دوران را از محل کار مرخصی بگیرند. - پیش از اینکه این قانون تصویب شود، تنها سه درصد از پدران نروژی مرخصی موسوم به «مرخصی پدر» را می گرفتند. در حال حاضر، ۹۰ درصد پدران دست کم ۱۲ هفته مرخصی دارند.

- جالب اینجا است که استفاده از این مرخصی برای وزرای دولت نیز امری غیرعادی تلقی نمی شود و بسیار معمول است که وزرای دولتی در سال نخست تولد فرزندشان، چند ماهی در مرخصی باشند. در ضمن دولت به یکی از والدینی که تصمیم دارند تا دوسالگی کودکشان، در خانه بمانند کمک هزینه ویژه ای نیز پرداخت می کند.

- هنگامی هم که پدران به سر کار برمی گردند با سی و هفت ساعت و نیم کار در هفته و پنج هفته هم مرخصی، خواه ناخواه کمی از فشار مادرائی که شاغل هستند کم می شود.

- در سال های اخیر، آمار زاد و ولد در نروژ کمی کاهش یافته است؛ با این حساب، هنوز نروژ در میان کشورهای اروپایی، بالا ترین میزان زادوولد را دارد. در همین اواخر دولت نروژ اعلام کرد قصد دارد مرخصی مردانی را که پدر می شوند، از دوازده هفته به چهارده هفته افزایش دهد.

- بر اساس این طرح مرخصی زوج هایی که بچه دار می شوند با صد درصد حقوق در مجموع از چهل و هفت هفته به چهل و نه هفته و با هشتاد درصد حقوق در مجموع از پنجاه و هفت هفته و پنجاه و نه هفته افزایش می یابد.

- بر همه اینها مراقبت های رایگان از کودک دارو و درمان رایگان و حق اولاد را که حداقل معادل ۴۰۰ هزار تومان در ماه است نیز اضافه می شود.

۱- رابطه مالیات و جمعیت در کشورهای پیشرفته، عیار آنلاین؛ ۹۴/۱/۲۷

نام کشور	راهبردهای افزایش جمعیت
سوئد	<p>- کودکان در سوئد از بالاترین درجات امنیت اجتماعی و اقتصادی و حمایت همه جانبه دولت برخوردار هستند. یکی از این تسهیلات اجتماعی که دولت سوئد برای کودکان سوئدی قائل است "بارن بیدراگ" Barnbidrag یا همان "کمک هزینه کودک" است.</p> <p>- این کمک هزینه، مبلغ مشخص و بلاعوضی است که دولت سوئد در ازای هر کودکی که در سوئد متولد می شود تا زمانی که کودک به سن ۱۶ سالگی برسد به والدین کودک پرداخت می کند.</p> <p>- میزان این کمک هزینه ارتباطی با میزان درآمد والدین کودک ندارد و همه اقشار جامعه با هر سطح درآمدی از این تسهیلات دولت سوئد برخوردار هستند. هرچه تعداد فرزند در یک خانواده بیشتر باشد، میزان این کمک هزینه بیشتر خواهد بود. البته یکی از نکات منفی این سرویس اجتماعی این است که برخی مهاجرین یا پناهندگان سوء استفاده گر که عمدتاً بیکار یا کم کار هستند با تولد فرزندان بیشتر به فکر کسب درآمد بیشتر از دولت می افتند!</p> <p>- میزان این مبلغ ماهیانه برای یک کودک (که نرخ آن از سال ۲۰۰۵ میلادی تاکنون فعلاً ثابت مانده است) در حدود ۱۰۵۰ کرون (تقریباً ۳۵۰ هزار تومان)، دو کودک ۲۲۰۰ کرون (تقریباً ۶۵۰ هزار تومان)، سه کودک ۳۶۰۰ کرون (تقریباً یک میلیون تومان) و چهار کودک ۵۵۰۰ کرون (تقریباً یک میلیون و هفتصد هزار تومان) می باشد.</p> <p>- در سوئد، خانواده هایی که وضعیت مالی مساعدی دارند و نیاز مبرمی به این پول ندارند این مبلغ ماهیانه را برای کودک یا کودکان خود پس انداز می کنند تا زمانی که فرزند یا فرزندان آنها به سن قانونی می رسند از این مبلغ برای خرید خانه یا پیش قسط خرید یک آپارتمان استفاده نمایند.</p> <p>- این قانون از سال ۱۹۳۷ میلادی در سوئد بنانهاده شد و از سال ۱۹۴۸ میلادی برای تعداد محدودی کودک بصورت سالیانه اجرایی شد و امروزه به ازای هر کودک تا شانزده سال تا مبلغ ۱۰۵۰ کرون در ماه به قوت خود باقیست!</p> <p>- مشوق های مالی سوئد برای افزایش جمعیت: ماهی ۲۱ میلیون تومان برای فرزند چهارم</p> <p>- در این کشور مرخصی والدین ۱۵ ماه است و آنها اجازه دارند بعد از این مدت تا ۸ سالگی کودکشان به طور متناوب مرخصی بگیرند و در زمان مرخصی، ۸۰ درصد حقوق خود معادل ۴۸۰ روز کاری بهرمنند شوند.</p> <p>- خانواده هایی که بعد از ۳۰ ماه برای فرزند بعدی اقدام می کنند، از امکانات ویژه ای برخوردار می شوند. دولت سوئد به ازای هر کودکی که متولد می شود تا سن ۱۶ سالگی کمک هزینه مشخص و بلاعوضی به خانواده پرداخت می کند. میزان این مبلغ ماهیانه برای یک کودک در حدود یک هزار و ۵۰۰ کرون، دو کودک ۲ هزار و ۲۰۰ کرون، سه کودک ۳ هزار و ۶۰۰ کرون و چهار کودک ۵ هزار و ۵۰۰ کرون (حدود ۲۱ میلیون تومان) تعیین شده است.</p>
سنگاپور	<p>- سنگاپور از جمله کشورهای تازه توسعه یافته است که جمعیت آن با شیبی تند رو به کاهش است. مقامات سنگاپور مجموعه ای از اقدامات تبلیغی و فرهنگ ساز و بسته های مشوق اقتصادی را برای حل این معضل ارائه کرده اند.</p> <p>- مشوق های مالی یک خانواده سنگاپوری تا سن ۱۳ سالگی فرزندان</p> <p>- دولت سنگاپور وزارت توسعه اجتماعی، جوانان و ورزش را مأمور تسریع و تسهیل ازدواج جوانان و تشویق زوج های جوان به فرزندآوری کرده است.</p> <p>- این وزارتخانه بدین منظور سازوکاری را برای معرفی جوانان به یکدیگر؛ که تصمیم به ازدواج دارند تعیین کرده است و از مرحله انتخاب همسر تا تولد فرزندان قدم به قدم سیاست های تشویقی را اجرا می کند.</p> <p>- این سیاست ها حتی تا طراحی خانه های شهروندان این کشور نیز پیش رفته است. بدین ترتیب که دولت در ساخت آپارتمان های</p>

۱- اروپایی ها چطور مردمشان را برای بچه دار شدن تشویق می کنند؟ خبر آنلاین؛ ۹۱/۷/۲۱

۲- برنامه کشورها برای افزایش جمعیت؛ جهان نیوز؛ ۹۳/۳/۷

نام کشور	راهبردهای افزایش جمعیت
	<p>کوچک تک‌خواه محدودیت‌هایی وضع کرد تا جای خالی فرزند در خانه زوج‌های جوان بیشتر احساس شود.</p> <p>- دولت سنگاپور سالانه ۱,۳ میلیارد دلار برای تشویق شهروندانش به ازدواج و تولید مثل هزینه می‌کند که از جمله مهم‌ترین بسته‌های اقتصادی می‌توان به کمک بلاعوض ۱۵ هزار دلاری به ازای تولد هر فرزند، معافیت‌های مالیاتی و افزایش زمان مرخصی زایمان اشاره کرد.^۱</p>
<p>کره جنوبی</p>	<p>- کره جنوبی با نرخ ۱,۲ فرزند به ازای هر زن؛ با کاهش و پیری جمعیت روبروست. این میزان کاهش جمعیت حتی از چین نیز که سیاست تک‌فرزندی را به اجرا گذاشت، بیشتر است. کره جنوبی نیز همانند ایران در دهه ۷۰ و ۸۰ میلادی سیاست‌های سختگیرانه‌ای برای کنترل جمعیت و تک‌فرزندی در پیش گرفت اما امروز با مشکل پیری روبروست. مهم‌ترین مانع بر سر راه زوج‌های کره‌ای امروز بدهی سنگین خانواده‌هاست که انگیزه بچه‌دار شدن و تحمل هزینه‌های بیشتر را به حداقل رسانده است. یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های خانواده‌ها تأمین مخارج سلامت و آموزش فرزندان است.</p> <p>- دولت کره جنوبی متعهد شده هزینه‌های مراکز دولتی نگهداری کودک و مهدکودک‌ها را به نصف کاهش دهد.</p> <p>- کره جنوبی مشوق‌های اقتصادی را در نظر گرفته است. از هدایای نقدی به ازای هر فرزند بیشتر تا ابتکاراتی چون روز خانواده. بر اساس این اقدام ابتکاری وزارت سلامت کره جنوبی، سومین چهارشنبه هر ماه "روز خانواده" نام گرفته و در این روز چراغ تمام ادارات رأس ساعت ۱۹ خاموش خواهد شد و تمامی کارمندان باید زودتر از همیشه به منزل رفته و در کنار خانواده خود باشند.</p> <p>- به گفته مقامات کره‌ای، تحکیم پیوندهای خانوادگی موجب افزایش اشتیاق زوج‌ها به فرزندآوری بیشتر می‌شود.</p> <p>- همچنین دولت کره جنوبی برای آن دسته از مادرانی که بدلیل سختی‌های دوران بارداری رغبتی به باردار شدن ندارند، برای زوج‌هایی که لقاح خارج از رحم را انتخاب کنند، ۳ هزار دلار پاداش در نظر گرفته است.</p>
<p>انگلیس</p>	<p>- از سیاست‌های این کشور در راستای افزایش جمعیت، اختصاص ۵۲ هفته مرخصی زایمان برای زنان که ۳۹ هفته آن با حقوق است به این صورت که ۶ هفته اول مرخصی با ۹۰ درصد حقوق است و مابقی آن حداقل دستمزد برای پرداخت است. در انگلستان برای خانواده دارای فرزند حقوق هفتگی در نظر گرفته شده که فرزند اول ۳/۲۰ پوند و برای هر فرزند اضافه‌تر ۴/۱۳ پوند پرداخت می‌شود.^۲</p> <p>- در انگلیس علاوه بر اینکه زنانی که برای نخستین بار مادر می‌شوند، ۶ ماه مرخصی با حقوق می‌گیرند و پدران نیز می‌توانند از ۶ ماه مرخصی با حقوق و بیشتر از آن بدون حقوق استفاده کنند، آموزش‌های ابتدایی برای کودکان، دولتی و رایگان است. والدین کودکان زیر ۶ سال نیز این حق را دارند که از کارفرمایان خود بخواهند ساعات کاری کمتری برای‌شان در نظر بگیرند.^۳</p>
<p>کانادا</p>	<p>- در ایالت کبک این کشور افرادی که صاحب فرزند سوم می‌شوند، از هدایای بالایی برخوردار می‌شوند.</p> <p>- برای فرزند اول ۵۰۰ دلار، فرزند دوم ۱۰۰۰ دلار و برای فرزند سوم به هفت هزار و پانصد دلار افزایش پیدا می‌کنند. اینها نمونه‌هایی از سیاست‌های دولت کبک در سال ۲۰۰۳ میلادی بوده است. البته این بسته‌ها تنها شامل تشویق‌های مالی نمی‌شوند، بلکه شامل تسهیلات آموزشی و رفاهی کودکان هم می‌شود.^۴</p>

۳- راهکارهای تشویقی برای فرزنددار شدن خانواده‌ها + تصاویر و فیلم؛ جام نیوز

۲- همان منبع؛ ۹۳/۳/۷

۲- خبرگزاری تسنیم؛ ۹۳/۲/۱۲

۴- خبرگزاری فارس؛ ۹۳/۴/۲

- جدول کشورهای با پایین‌ترین میزان فرزندآوری

ردیف	کشور	رتبه	نرخ فرزندآوری به ازای هر زن
۱	سنگاپور	224	0.80
۲	ماکائو	223	0.93
۳	تایوان	222	1.11
۴	هنگ کنگ	221	1.17
۵	کره جنوبی	220	1.25
۶	جزایر ویرجین	219	1.25
۷	بوسنی	218	1.26
۸	لیتوانی	217	1.29
۹	اوکراین	216	1.30
۱۰	رومانی	215	1.32

- جدول وضعیت فرزندآوری برمی کشورهای صنعتی و توسعه یافته

ردیف	کشور	رتبه	نرخ فرزندآوری به ازای هر زن
۱	فرانسه	112	2.08
۲	آمریکا	123	2.01
۳	انگلستان	140	1.90
۴	سوئد	142	1.88
۵	نروژ	145	1.86
۶	دانمارک	168	1.73
۷	روسیه	179	1.61
۸	کانادا	181	1.59
۹	چین	185	1.55
۱۰	آلمان	203	1.43
۱۱	ژاپن	208	1.40

✎ سرمایه‌مادری» روسیه، تجربه ای برای ایران

همزمان با افزایش نگرانی مقام های ارشد کشور از کاهش رشد جمعیت و تاکید بر ضرورت اتخاذ راهکارهای برون رفت از این وضعیت، استفاده از تجربه موفق دیگر کشورها می تواند کارساز باشد و برنامه ملی «سرمايه مادري» روسيه هم از جمله نمونه های کارآمد در حوزه افزایش جمعیت می باشد که بازتابی جهانی یافته است.

تجربه توسعه کشورها در حوزه مختلف در دهه های پس از جنگ جهانی دوم و ظهور قدرت های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جدید در عرصه معادلات و تحولات بین المللی، گویای این واقعیت است که جوامع انسانی با تکیه بر تجربیات موفق همدیگر، می توانند شکاف های عمیق موجود در حوزه های مختلف توسعه ای و چالش های پیش روی ملت ها را با صرف هزینه و زمان کمتر رفع کنند.

امروزه کاهش رشد جمعیت و در موارد بسیاری رشد منفی آن به معضلی دامن گیر برای کشورهای در حال توسعه از جمله ایران اسلامی تبدیل شده است که در صورت چاره نکردن، می تواند در آینده به تهدیدی اساسی برای حاکمیت های ملی تبدیل شود.

بدیهی است که برای رفع این پدیده ناخوشایند اجتماعی در کشور می توان با بهره گیری از تجربیات موفق کشورهای دیگر از سپری کردن دوباره مسیرهای طولانی پژوهش های علمی، سیاستگذاری و صرف هزینه های کلان مالی اجتناب کرد و روسیه در همسایگی ایران از جمله الگوهای موفق این حوزه در سال های اخیر به شمار می رود. روس ها که از ابتدای فروپاشی شوروی سابق در سال های نخست دهه ۱۹۹۰ به این سو همواره با معضلی به نام کاهش جمعیت مواجه بودند، با اتخاذ راهکارهای تشویقی، توانستند این روند را برگردانند. به گونه ای که جمعیت روسیه، سیر رشد مثبت یافت و مقام های ارشد روس از این اتفاق به عنوان نقطه عطفی در پیشبرد سیاست های جلوگیری از کاهش جمعیت یاد می کنند.

کارشناسان مسایل اجتماعی با اشاره به کاهش جمعیت روسیه از حدود ۱۶۰ میلیون نفر به ۱۴۲ میلیون نفر در سال های نخست هزار سوم میلادی، می گویند تجربه موفق افزایش جمعیت نشان داد که می توان با اتخاذ سیاست های تشویقی بین شهروندان نسبت به جلوگیری از رشد منفی جمعیت به عنوان یکی از شاخص های تهدید کشورها امیدوار بود.

البته روس ها در پیشبرد سیاست جلوگیری از رشد منفی جمعیت به شعار و تبلیغات صرف بسنده نکردند و دولت در پنج سال گذشته سیاست تشویقی مشخص و ملموسی برای برانگیختن شوق بچه داری بین جمعیت جوان کشور در پیش گرفت.

در راستای این سیاست، دولت روسیه به خانواده هایی که فرزند دوم آنها به دنیا بیاید، ۴۵۰ هزار روبل معادل حدود ۱۵ هزار دلار کمک مالی و به ازای تولد فرزند سوم نیز یک قطعه زمین ۶۰۰ تا یک هزار مترمربع اهدا می کند.

ارایه خدمات پزشکی رایگان در دوران بارداری و وضع حمل به مادر و یک سال پس از آن به کودک و پرداخت ماهانه ۸۰ دلار کمک هزینه فرزند در سه سال نخست زندگی از مشوق های مالی دولت روسیه برای فرزند اول خانواده ها می باشد.

هرچند اجرای این سیاست تشویقی با واکنش های منفی برخی مقام های روس مبنی بر اینکه والدین کمک های تشویقی اعطایی را صرف نیازهای دیگر می کنند، مواجه شد اما دمیتری مدودیف رییس جمهوری وقت روسیه در

فاصله سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ این گونه انتقادات را وارد ندانست و تاکید کرد که خانواده ها در نحوه هزینه کرد کمک های اعطایی دولت آزاد هستند.

اجرای سیاست تشویق خانواده ها به داشتن فرزند بیشتر در روسیه در سال های اخیر نتایج ملموسی در سطح جامعه داشته است و هم اکنون در اماکن و معابر عمومی و ایستگاه های قطار شهری کلان شهر مسکو و دیگر شهرها و روستاهای این کشور می توان زوج های جوانی را با دو تا سه کودک مشاهده کرد که تا چند سال پیش خبری از آن در جامعه روسیه نبود.

دولت روسیه در حالی، پرداخت مشوق های پرارزش مالی و غیرمالی، هزینه و مخارج کمک به خانواده های فرزند آور را با هدف افزایش جمعیت تقبل کرده که اقتصاد این کشور در بسیاری از بخش ها سیاست ریاضت آمیز را پیشه کرده است. تحلیلگران مسایل اجتماعی معتقدند که سیاستگذاری در حوزه رشد جمعیت در روسیه نتایج مثبتی داشته است. بنا بر گزارش های وزارت کار و حمایت های اجتماعی روسیه، سرشماری نیمه نخست سال ۲۰۱۲ حاکی از بالا رفتن نرخ زاد و ولد و کاهش مرگ و میر در این کشور بوده است؛ منحنی ای که سیر صعودی آن در پایان سال ۲۰۱۳ میلادی ادامه یافت. کارشناسان جمعیت شناسی می گویند که آمار، روند ثابت و پایداری را در رشد جمعیت روسیه نشان می دهد و نتایج مطلوب امروز ناشی از حمایت های اجتماعی از خانواده و کودک در پهناورترین کشور جهان بوده است. رادیو صدای روسیه در گزارشی درباره رشد مثبت جمعیت در این کشور در سال ۲۰۱۲ میلادی اعلام کرد که در نیمه نخست آن سال در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از آن نرخ رشد زاد و ولد به طور متوسط ۷/۵ درصد بوده است، ضمن اینکه در شهرهای بزرگ و مهم کشور مانند مسکو، سنت پترزبورگ و جمهوری ماری ال، نمودار رشد جمعیت افزایشی دو برابر را نشان می دهد و نرخ مرگ و میر نیز تا دو درصد کاهش یافته است.

روس ها علاوه بر بعد کمی به موضوع افزایش جمعیت از منظر روان شناختی، اقتصاد و جامعه شناختی نیز نگاه می کنند و بر این باورند که خانواده های بزرگ موتور محرکه اقتصاد در رقابت های تجاری فشرده جهانی است. جامعه شناسان روس می گویند در خانواده های پر جمعیت، کودکانی بزرگ می شوند که در آینده می دانند چگونه باید از دیگران مراقبت کرد. زیرا کودک در خانواده پر جمعیت یاد می گیرد که چطور به دیگران توجه و رسیدگی کند و از این منظر کاهش جمعیت باعث افت اقتصادی هم می شود، زیرا شمار جمعیت شاغل و نیروی کار فعال در کشور پایین می آید.

آنتونولی آنتونوف مدیر گروه جامعه شناسی دانشگاه دولتی مسکو معتقد است که اقتصاد باید امروز روی خانواده تمرکز کند، زیرا در غیر این صورت بحران های اقتصادی دنیا می توانند برای جامعه خطرناک تر از قبل شوند.

آنتونوف می گوید: هم اکنون ۲۰ درصد خانواده ها در روسیه می خواهند فرزند سوم و چهارم نیز داشته باشند، ۱۵ درصد قادر به اجرای این برنامه هستند. اما این خواسته تنها در صورتی محقق می شود که استانداردهای زندگی در جامعه ارتقا یابد.

در نهایت می توان گفت که بهره گیری از شاخص های عملی و اجرایی مقابله با کاهش رشد جمعیت در روسیه به عنوان عاملی تهدیدزا برای آینده امنیت ملی این کشور می تواند به عنوان راهبردی برای رفع این مشکل در کشورمان با لحاظ الزامات بومی آن باشد. (نقل به مضمون از ایرنا، ۱۳۹۲/۱۰/۱۸)

✦ **پند نکته درباره مهورهای سیاستگذاری جمعیتی کشورهای اروپایی و آمریکایی**

۱- کشورهای اروپایی و آمریکایی سالهاست که با اتخاذ سیاست‌های پنهان و در اکثر موارد علنی به دنبال افزایش زاد و ولد در کشورهای خود هستند، اما برای کشورهای جهان سوم و مسلمان، همچنان نسخه کاهش جمعیت را تجویز می‌کنند. رؤیایی که آمریکایی‌ها در سر دارند، ازدیاد نسل و تحکیم خانواده است، همان مدلی که در جامعه سنتی ایران برقرار بوده و کم و بیش هست. اگرچه آنها پس از لغو برنامه‌های کنترلی در چند دهه اخیر، هم اکنون به جمعیت ۳۱۴ میلیونی رسیده‌اند، لکن به جمعیت ۶۰۰ میلیونی در ۱۰۰ سال آینده می‌اندیشند. طرح لایحه درمانی اوباما که گسترش بیمه بین تمام ساکنان آمریکایی را پیگیری می‌کند، به دنبال اطمینان سازی برای آینده کودکان آمریکایی و در واقع تشویق والدین به فرزندآوری است. در کشور آمریکا هیچ قانونی برای کنترل جمعیت وجود ندارد و به دلیل آزادی‌های مطرح در قانون اساسی کسی نیست که به زوج‌های جوان بگوید شما باید تنظیم خانواده را رعایت کنید یا از یک تعداد بچه بیشتر نداشته باشید. با این حال هر قدر که آمریکایی‌ها بخواهند، می‌توانند بچه داشته باشند و در هر سنی، دولت باید از نظر قوانین از آنها حمایت کند؛ **اما همین آمریکا و سازمان‌های جهانی وقتی می‌خواهند به کشور مسلمان اندونزی کمک غذایی، دارویی و مالی کنند، شرط می‌گذارند که**

بایستی در ۷۰ هزار روستا، برنامه‌های عقیم‌سازی را به مرحله اجرا درآورند و یا در کشور ما برای جلوگیری از توانمندسازی خانواده‌ها، به دنبال ترویج فرهنگ غربی و ایجاد خانواده‌های هسته‌ای اعم از بی‌فرزند، تک‌فرزند و کم‌فرزند تمایل نشان می‌دهند. در بیشتر فیلم‌ها و سریال‌های آمریکایی، قهرمان داستان، خانواده‌ای مهربان، با ماشینی بزرگ و جادار و بیشتر از ۳ بچه دارد که به رؤیا و نماد زندگی آمریکایی تبدیل شده است.

۲- در کشورهای اروپایی نیز مانند آمریکا، دولت‌ها برای مقابله با کهنسالی و افزایش زاد و ولد، قوانین ویژه‌ای برای والدینی که بخواهند بچه‌دار شوند، وضع کرده‌اند. با وجود اوضاع اقتصادی ناپایدار در این قاره، دولت‌ها در تکاپو هستند با تغییر سبک زندگی فعلی و قوانین، شرایط را بهتر کنند و به والدین اطمینان دهند که آینده خوبی برای فرزندان‌شان رقم خواهد خورد. آنها برای این منظور، هم به فرهنگ سازی اهمیت می‌دهند و هم مشوق‌های قانونی وضع می‌کنند.

۳- دولت‌های شمال اروپا مثل نروژ و سوئد سیاست‌هایی برای کمک به زوج‌های جوان طراحی کرده‌اند که هدف آن ایجاد هماهنگی بین کار و زندگی است. در سوئد هر کدام از والدین ۱۸ ماه مرخصی برای زایمان دارند و مراقبت‌های روزانه و معمول از کودکان با یارانه‌هایی همراه است و برنامه‌های کاری برای زنان شاغل نیز بسیار منعطف است. با این حال میزان حضور و مشارکت زنان در مشاغل اداری بسیار بالاست. در نروژ مادران باید ۱۲ ماه مرخصی گرفته و پدرها هم می‌توانند به جای مادران تمام این مدت را مرخصی بگیرند و این به والدین بستگی دارد که کدامشان ترجیح می‌دهند در خانه بمانند. این مدت برای هر دو والدین اجباری است که باید حتماً کنار فرزندان‌شان باشند. در انگلیس علاوه بر اینکه زنانی که برای نخستین بار مادر می‌شوند، ۶ ماه مرخصی با حقوق می‌گیرند و پدران نیز می‌توانند از ۶ ماه مرخصی با حقوق و بیشتر از آن بدون حقوق استفاده کنند، آموزش‌های ابتدایی برای کودکان، دولتی و رایگان است. والدین کودکان زیر ۶ سال نیز این حق را دارند که از کارفرمایان خود بخواهند ساعات کاری کمتری برای‌شان در نظر بگیرند.

۴ - در فرانسه گسترده‌ترین حمایت‌ها در امر فرزندآوری و فرزندپروری صورت می‌پذیرد. فرانسه سیاست‌های مختلفی را برای ایجاد هماهنگی بین کار زنان شاغل و بچه‌دار شدن آنان و نیز بهترین مراقبت‌ها را برای کودکان فراهم کرده است. بنابراین دستاوردهای این نوع نگاه، می‌تواند در ایران، بومی‌سازی شود. مرخصی مادران در کشور فرانسه در تولد فرزند اول ۱۶ هفته و در تولد فرزند سوم ۲۶ هفته و پدران نیز در کل، مرخصی‌ای طولانی‌مدت در این حدود دارند. (مقایسه سیاست جمعیتی ایران با هفت کشور، سایت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۹۴/۴/۱۳)

❖ جمع بندی

مروری بر جداول کشورهایی که در بالا به آن اشاره شد نشان می‌دهد که اکثر قریب به اتفاق کشورهای جهان با معضل پیری جمعیت روبرو شده‌اند. مهم‌ترین نکته‌ای که در سیاست‌های تشویقی این کشورها برای ترغیب افراد جامعه به زاد و ولد به چشم می‌خورد سیاست‌های تشویق مالی است که برای خانواده‌هایی که اقدام به فرزندآوری کنند؛ در نظر گرفته شده است.

« جدیدترین تحقیقات انجام شده درباره میزان رشد جمعیت در کشورهای اروپایی نشان می‌دهد که انگلستان بالاترین میزان رشد در میان تمامی کشورهای اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۵ بوده است. در سال ۲۰۱۵ میلادی به ازای هر ۱۰۰۰ نفر در کشور انگلستان تعداد ۶,۴ نفر به جمعیت این کشور افزوده شده است که این آمار بالاتر از هر کشور دیگری در اتحادیه اروپا محسوب می‌شود. این تحقیقات که توسط مرکز آمار و ارقام اتحادیه اروپا انجام شده نشان می‌دهد که این کشور بالاتر از تمامی کشورهای دیگر حاضر در این اتحادیه قرار دارد و به این ترتیب و بر اساس این آمار می‌توان دو کشور آلمان و فرانسه را در رتبه‌های دوم و سوم مشاهده کرد. »

یکی از مشوق‌های در نظر گرفته شده در کشورهایی که گرایش به سمت پیری جمعیت پیدا کرده‌اند، مشوق‌های مالی برای سرپرست‌های خانواده به خصوص مادرانی هستند که باردار بوده و یا بعد از وضع حمل به نوعی این افراد مورد حمایت و تشویق دولت‌ها قرار می‌گیرند. به نظر می‌رسد در کشورهای غربی، مشوق‌های مالی بیش از دیگر مشوق‌ها مورد توجه خانواده‌ها قرار گرفته است.

این کشورها برای کمک اقتصادی به خانواده‌هایی که بچه‌دار می‌شوند برنامه‌های خاص خود را دارند. چرا که دغدغه‌های اقتصادی همیشه یکی از مهمترین عواملی است که باعث نگرانی زوج‌های جوان برای بچه‌دار شدن می‌شود. به همین خاطر دولت‌هایی که به دنبال سر و سامان دادن به هرم سنی جمعیت کشور خود هستند تلاش کرده‌اند که برنامه‌های تشویقی اقتصادی را برای خانواده‌ها در نظر بگیرند. نکته‌ای که متأسفانه در سیاست‌های افزایش جمعیت در کشور ما نادیده گرفته شده است.

نکته جالب‌تر اینکه سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت در این کشورها آن‌چنان نتیجه بخش بوده که حتی مردم کشورهایی که با مشکلات اقتصادی روبرو نیستند را هم ترغیب به افزایش جمعیت کرده است چه رسد به جامعه ما که مردم برای تامین حداقل‌های خانواده هم دچار مشکل هستند و این امر باید مورد توجه مسئولان جامعه قرارگیرد که تنها با شعار نمی‌شود جمعیت را افزایش داد.

فرهنگ سازی برای فرزندآوری را با تبلیغ و آن هم تبلیغ برای کالا نباید اشتباه گرفت. فرزندآوری با تبلیغات این طوری نمی شود، باید موضوع تبیین شود، تهدیدها فهمانده شود و آینده رصد شود و در کل باید گره های ذهنی، فکری و نیز اقتصادی گشوده شود. در ایران، فرهنگ سازی و تحول در نگرش های فرهنگی، بیشتر و بهتر پاسخ می دهد، البته قانون گذاری و فراهم سازی تسهیلات ایمنی و رفاهی و عدالت محوری، هم اثرات خاص خود را در جهت دهی و رویکرد فرهنگی دارد، که نباید مورد مسامحه قرار گیرد ولی مسلماً اثرات بالایی ندارد. هنوز ناآگاهی ها، ابهامات و اشکالات زیادی در ذهن، فکر و باور مردم و مسئولان در این زمینه وجود دارد، که بدون بحث و مناظره و حضور متخصصان علوم مختلف به منظور آگاهی بخشی و شبهه زدایی و شکافتن ابعاد و زوایای مختلف موضوع، نمی توان در این مسیر گام های مؤثری برداشت. "فرزندآوری دستوری نمی شود"، ولی در مقام اجرا باید به فرهنگ سازی و توجیه دست اندرکاران برنامه و خانواده ها و رفع نیازهای مادی و معنوی آنان، اهتمام کافی صورت پذیرد.

مدیریت
پژوهش
خبری
معاونت
خبر
صدا و سیما